

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.
« _____ » 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНТРОПОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво,
реставрація
освітній рівень третій (доктор філософії)
вид дисципліни за вибором

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю: диференційований залік

Викладач:

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и): *(вказати авторів: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра)*
Карпов Віктор Васильович, доктор історичних наук, завідувач кафедри мистецтвознавчої експертизи

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту

_____ (Дичковський С. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри

_____ (Карпов В. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____
(підпис)

(Іванов С. В.)
(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна включена до освітньої програми та навчального плану підготовки докторів філософії та є частиною блоку дисциплін, що представляють основи наукового студіювання та евристики, а також носить міждисциплінарний характер маючи сталі зв'язки з іншими фаховими дисциплінами.

Антропологія мистецтва – дисципліна, яка разом з іншими дисциплінами відноситься до числа обов'язкових дисциплін третього освітнього рівня вищої освіти «доктор філософії» (1 курс, 1 семестр) і забезпечує підготовку докторів філософії за спеціальністю 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна базується на знаннях, спільних для курсів гуманітарних дисциплін з підготовки докторів філософії.

2. Мета дисципліни – створення комплексу теоретичних знань з питань евристики наукового дослідження міри людського у мистецтві, формування у аспірантів компетенцій пов'язаних з використанням інноваційних технологій в наукових дослідженнях, набуття навичок пошуку наукової інформації та ознайомлення з сучасними науковими підходами до студіювання мистецьких практик.

3. Завдання :

- формування теоретичних знань про антропологічні технології в наукових дослідженнях;
- забезпечити розуміння людиноцентричного підходу у мистецтвознавчому дослідженні;
- розширити знання та навички аспірантів у сфері наукового студіювання мистецьких практик;
- вивчення світових та вітчизняних наукових мистецтвознавчих теорій;
- набуття теоретичних знань про відмінності між різними науковими антропологічними школами;
- формування практичних навичок та умінь з евристики наукового дослідження, використання Internet ресурсів для отримання наукової інформації за тематикою наукового студіювання;
- дотримання академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

- пізнання і осмислення основних наукових антропологічних концептів;
- уміти практично застосовувати набуті навички і компетенції при проведенні наукових студій;
- вміти працювати із науковими базами даних при проведенні наукової діяльності, при підготовці наукових публікацій, наукових текстів, звітів, виступів;
- використовуючи набуті знання та відповідне програмне забезпечення, вміти працювати з Google scholar, Orcid, Scopus, Independent Academia edu, Publons;
- дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення наукового дослідження;
- розробляти базу даних бібліографічних джерел за темою наукового дослідження.

Загальний обсяг дисципліни – 90 годин, у тому числі: лекцій 24, практичних – 24 год. Самостійна робота – 42 годин. Кінцева форма контролю – диференційований залік.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знати принципи, що визначають характер та специфіку антропологічного наукового дослідження;
- вміти визначати і застосовувати у практиці наукового дослідження світові та вітчизняні антропологічні теорії;
- володіти достатніми навичками роботи із базами даних при формуванні бібліографії та історіографії теми дослідження.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни, місце і роль у науковому дослідженні	Лекції, практичні заняття	Опитування, перевірка практичних завдань	20
2	Уміти здійснювати пошук та аналіз інформації необхідної для проведення наукового дослідження за обраною темою	Практичні заняття	Перевірка практичних завдань	30
3	Здійснювати комунікативні практики у науковому дослідженні, формувати електронну бібліотеку бібліографічних видань за темою наукового студіювання	Лекції, практичні заняття	Опитування, перевірка практичних завдань	20
4	Застосовувати отримані знання у практиці наукового дослідження за обраною темою; оволодіти технологіями евристичного пошуку наукової інформації	Практичні заняття	Опитування, перевірка персональних профілей та електронних бібліотек	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					
1. Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та методів антропології у науковому дослідженні.	ПРН 2				
2. Здатність до використання різноманітних методів, інформаційних та комунікативних технологій для ефективного спілкування на професійному рівні..		ПРН 5			
3. Володіння понятійно-категоріальним апаратом та використовувати фахову термінологію мистецтвознавства, застосовувати їх при проведенні наукових студій та публікації результатів дослідження.			ПРН 8		
4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням норм професійної етики.					ПРН 9
5. Здатність обирати індивідуальну спеціальну область дослідження, виконувати план дослідження згідно з визначеними часовими рамками та завершувати кваліфіковану				ПРН 6	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Внутрішня система забезпечення якості освіти НАКККіМ здійснює безперервний моніторинг якості освітніх послуг, що представлені поточно-підсумковим контролем: усне та письмове опитування, тести, курсові роботи, захист звітів з практик, технічні заліки, диференційовані заліки, іспити, державна атестація (кваліфікаційний екзамен з фаху).

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Перевірка знань проводиться за допомогою усного опитування, а також за результатами виконання завдань на практичних і семінарських заняттях, підготовки рефератів, повідомлень та презентацій під час самостійної роботи.

Поточні та підсумкові точки контролю оцінюються за:

- національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»;
- національною недиференційованою шкалою – «зараховано», «не зараховано»;
- *Практичні – 70 балів*
- *Самостійна робота – 10 балів*
- *Залік – 20 балів*

7.2 Організація оцінювання:

Організація оцінювання з навчальної дисципліни здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних і практичних занять.

Підсумкове оцінювання навчальної дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою. Підсумкове оцінювання проводиться у формі диференційованого заліку. Залік виставляється за результатами роботи аспіранта впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Форма проведення заліку письмова – одне питання і одне практичне завдання.

Умови допуску до підсумкового оцінювання:

- наявність виконаних завдань семестрового оцінювання та понад 70 балів семестрового оцінювання.

Критеріями оцінювання під час диференційованого заліку є:

- повнота розкриття теоретичного питання – 5 балів;
- логіка викладення – 5 балів;
- уміння пов'язати теорію і практику у виконанні практичного завдання – 10 балів.

Максимальна оцінка за залік – 20 балів.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії з розглянутих тем навчальної дисципліни;
- ступінь засвоєння фактичного навчального матеріалу;
- ознайомлення з базовою та додатковою літературою;
- уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних питань, розв'язанні завдань для самостійної роботи, і завдань винесених в аудиторію;
- логіка, структура, стилб, викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати

узагальнення інформації та робити висновки.

Критеріями оцінки самостійної роботи є:

- Глибоке розкриття проблеми, усі практичні завдання виконані ;
- Тема розкрита неповно, не усі практичні завдання виконані ;
- Знання основного матеріалу не глибокі .
- уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних питань, розв'язанні завдань для самостійної роботи, і завдань винесених в аудиторію:
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна оцінка за виконання завдань самостійної роботи – 10 балів.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється якості, самостійності, своєчасності виконання практичних робіт у відповідності до графіку навчального процесу.

Орієнтовний графік оцінювання надається на початку семестру у вигляді календарного план-графіку навчальної дисципліни.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККІМ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	практичні/ лабораторні	Самостійна робота
1	2	3	4	5
1	Тема 1. Антропологічні ідеї Фрідріха Ніцше в контексті метафоричного прочитання	2		
2	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		2	
3	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
4	Тема 2. Homo parvus mundus est: уява як інструмент пізнання і творення світу	4		
5	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		4	
6	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
7	Тема 3. Homo in via: від Платонової стіни до модерного нейроекрану	4		
8	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		4	
9	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
10	Тема 4. Еволюція ейдетичного відображення світу: від первісного суспільства до сучасності	4		
11	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		4	
12	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
13	Тема 5. Eidetics of the human art in the context of the neuroart	4		
14	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		4	
15	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
16	Тема 6. Міфологія естетики: поміж музами античності і законами нейроестетики	4		
17	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		4	
18	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
19	Тема 7. Нейроарт у контексті художньої творчості	2		
20	Мистецтвознавчий дискурс за темою лекції		2	
21	Опрацювання основної та додаткової літератури за темою лекції			8
Всього за навчальною дисципліною		24	24	48

Загальний обсяг **90 год.**, у тому числі:

Лекцій – **24 год.**

Практичні заняття – **24 год.**

Самостійна робота – **48 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Москва, 1974. 386 с.

2. Боецій С. Розрада від філософії / переклад Андрій Содомора. Київ, 2002. 148 с.
3. Гирц К. Інтерпретація культур. Москва, 2004. 560 с.
4. Карпов В., Сиротинська Н. Neuroart: мистецтво пізнання людини. К. НАКККіМ, 2019. 80 с.
5. Кайку М. Гіперпростір: наукова одісея крізь паралельні світи, викривлений простір – час і десятий вимір / переклад з англ. А. Кам'янець, наук. ред. Іван Вакарчук. Львів, 2005, 460 с.
6. Кайку М. Майбутнє розуму. Наукові спроби осягнути, вдосконалити і підсилити інтелект. Львів, 2017. 408 с.

Додаткова:

7. Куценков П. Психология первобытного и традиционного искусства. Москва: Прогресс-Традиция, 2007. 256 с.
8. Леви-Строс Ж.-К. Первобытное мышление. Москва, 1999. 392 с.
9. Леви-Строс Ж.-К. Структурная антропология. Москва, 2008. 554 с.
10. Личковах В. Трансгресія і художня творчість // В. Личковах. Дивосад культури: Вибрані статті з естетики, культурології, філософії мистецтва. Чернігів, 2006. С. 27–38.
11. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга. Сотворение человека печатной культуры. Киев: Ника-центр, 2004. 432 с.
12. Ницше Ф. Сочинения: В 2 т. / Ф. Ницше. М.: Мысль, 1990. Т.1.: Рождение трагедии из духа музыки.
13. Платон. Бенкет / переклад з давньогрецької і коментарі Уляна Головач, вступна стаття Джованні Реале. Львів: Вид-во УКУ 2005. 176 с.
14. Платон. Держави. Книга VII. Київ, 2000. 355 с.
15. Прокопенко В. Платонівський міф про печеру й дискусії навколо нього // Versus. Харків, 2014. № 2. С. 28–32.
16. Рамачандран В. Мозг рассказывает: Что делает нас людьми / Пер. с англ. Елена Чепель. Москва, 2015. – 422 с.
17. Тукова І. Розвиток музичного мистецтва ХХ століття у співвідношенні з неklasичною науковою парадигмою // Мистецтвознавчі записки. Київ, 2013. Вип. 24. С. 241–248.
18. Herskovits M. Cultural Anthropology. Knopf, 1955. 569 p.
19. Карпов В., Syrotynska N. Homo in via: from Plato's cave to the modern neuroscreen // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. журнал. К.: Міленіум, 2018. № 3. С. 19–26.
20. Карпов В., Syrotynska N. Medieval and contemporaneity world-visual and art parallels // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. журнал. К.: Міленіум, 2018. № 2. С. 117–183.
21. Карпов В., Syrotynska N. Neuroart in the context of creativity // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. журнал. – Київ: Міленіум, 2018. № 1. С. 21–36.
22. Kędziora Ł. Neurologiczna teoria doświadczenia estetycznego V. S. Ramachandrana i W. Hirsteina w kontekście teorii centrum R. Arnheima // Badania i Rozwoj Młodych Naukowcow w Polsce. Nauki humanistyczne i społeczne. Toruń, 2016. T. 1. Cz. 3. S. 63–71.
23. Mallgrave H. F. The Architect's Brain: Neuroscience, Creatiity, and Architectur. Wilet-Blackwell, 2011. 268 p.
24. Onians J. European Art: A Neuroarthistory. Yale, 2016. 320 p.
25. Onians J. Neuroarthistory: From Aristotle and Pliny to Baxandall and Zeki. Yale, 2007. 225 p.
26. Gallese V. Neuroaesthetics // Current Opinion in Neurobiology. Parma, 2009. Vol. 19. P. 682–687.
27. Zeki S. Art and the Brain // Journal of Conscious Studies: Controversies in Science & the Humanities. London, 1999. Vol. 6 No. 6–7. S. 76–96.
28. Zeki S. Inner Vision: An Exploraton of Art and the Brain. Oxford, 1999. 240 p.

10. Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

2. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
3. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
5. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji/0-29
6. <https://scholar.google.ru/>
7. <https://orcid.org>
8. <https://www.scopus.com>
9. <https://dakkkim.academia.edu/>
10. Zeki S. *Statement on neuroesthetics* „Neuroesthetics” [online] <http://www.neuroesthetics.org/statement-on-neuroesthetics.php> [data dostępu: 24.11.2009] (tł. własne). Por. S. Nalbantian, wyd. cyt. s. 357–368.